

160

ANEKS NR 5
DO UMOWY NR 00013.UM02.6572.20013.2023
Z DNIA 12 GRUDNIA 2023 r.

zawarty w dniu 30 kwietnia 2025 r. w Łysomicach

pomiędzy :

Województwem Kujawsko-Pomorskim

z siedzibą w Toruniu, Plac Teatralny 2, 87-100 Toruń

reprezentowanym przez:

Bartosza Szymańskiego – Dyrektora Wydziału Koordynacji RLKS, działającego na podstawie upoważnienia udzielonego uchwałą nr 42/1957/25 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 17 lutego 2025 r. w sprawie upoważnienia pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu do składania oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności Województwa.

a

Lokalną Grupą Działania Ziemia Gotyku,
z siedzibą w Łysomicach,
przy ul. Sadowa 2c, 87-148 Łysomice
NIP 8792678910,
numer KRS 0000562287,
reprezentowaną przez:

- 1) Mariolę Marzenę Epę Pikulę – Prezes Lokalnej Grupy Działania Ziemia Gotyku;**
- 2) Agatę Jadwigę Ziółkowską – Wiceprezes Lokalnej Grupy Działania Ziemia Gotyku;**

zwaną dalej „LGD”,

razem zwanymi dalej „Stronami”,

Na podstawie umowy nr 00013.UM02.6572.20013.2023 z dnia 12 grudnia 2023 r. oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 182), Strony postanawiają, co następuje:

§ 1

W umowie wprowadza się następujące zmiany:

- 1/ W załączniku nr 1 do powołanej na wstępie umowy, rozdział VI LSR, otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego Aneksu.
- 2/ W załączniku nr 1 do powołanej na wstępie umowy, zał. 2 do LSR – Plan działania otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego Aneksu.

§ 2

Pozostałe warunki Umowy nie ulegają zmianie.

§ 3

Aneks został sporządzony w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla każdej ze stron umowy.

§ 4

Aneks wchodzi w życie z dniem podpisania.

**WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE**

Dyrektor Wydziału
Koordynacji RLKS

Bartosz Szymański

LGD

Mariola Epa-Pikuła

Prezes Zarządu
LGD Ziemia Gotyku

Agata Ziolkowska

Wiceprezes Zarządu
LGD Ziemia Gotyku

**LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA
ZIEMIA GOTYKU**
ul. Sadowa 2C, 87-148 Łysomice
NIP 879-267-89-10 REGON 361860094
www.lgd.ziemiagotyku.com

Rozdział VI. Cele i wskaźniki

VI.1. Specyfikacja i opis celów, przypisanych im przedsięwzięć oraz uzasadnienie ich sformułowania w oparciu o konsultacje społeczne i powiązanie ich z analizą potrzeb i potencjału obszaru w zintegrowany sposób

Cele określone w LSR wynikają z najistotniejszych potrzeb zdiagnozowanych na obszarze LSR w procesie partycypacyjnym oraz możliwości ich realizacji w kontekście zadań statutowych LGD oraz możliwości pozyskania źródeł finansowania działań odpowiadających na te potrzeby. LSR jest ukierunkowana na 3 główne obszary: aktywizacja i integracja w środowisku lokalnym, warunki do życia i rozwoju mieszkańców, w tym w szczególności osób w niekorzystnej sytuacji, zrównoważony rozwój obszaru LSR w aspekcie rekreacji, turystyki i środowiska. Cele w sposób komplementarny uzupełniają się i wzmacniają dając efekt synergii. LSR koncentruje się na tych celach oraz działaniach, które dodają wartość do istniejącego wsparcia i mają największe szanse na przyczynienie się do osiągnięcia oczekiwanych zmian w oparciu o istniejące zasoby lokalne zgodnie z określoną wizją rozwoju:

Obszar LSR „Ziemi Gotyku” jest dobrym miejscem do życia i rozwoju mieszkańców ze względu na dostępne usługi i infrastrukturę oraz chętnie odwiedzanym przez turystów ze względu na czyste środowisko, cenne walory przyrodnicze, kulturowe i historyczne, nowoczesną i proekologiczną infrastrukturę

Opis celów LSR

Cel 1. Wzmocnienie integracji i kompetencji mieszkańców obszaru LSR poprzez rozwój usług społecznych w środowisku lokalnym

W ramach celu przewiduje się różnorodne formy wsparcia dla mieszkańców obszaru LSR w różnych grupach wiekowych w zakresie edukacji, aktywizacji i integracji społecznej poprzez stworzenie szerokiej oferty nieodpłatnych usług społecznych, w tym kreowanie i rozwijanie nowych form działań, odpowiadających na lokalne potrzeby, rozwiązujących problemy konkretnych grup docelowych.

Cel będzie realizowany w kompleksowy sposób przy wsparciu finansowym ze Programu Fundusze dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+). Przewiduje się zastosowanie nowoczesnego i funkcjonalnego podejścia do usług społecznych (usługi społeczne „szyte na miarę”), które daje szansę na ich rozwój, zwiększenie ich dostępności dla mieszkańców oraz efektywność ich świadczenia. Istotą określonego celu pozostaje wzmocnienie procesu budowania wspólnoty mieszkańców oraz rozwój partnerskiej współpracy międzysektorowej.

Cel został sformułowany w odpowiedzi na grupę potrzeb zdiagnozowanych w procesie partycypacji społecznej podczas spotkań informacyjno-konsultacyjnych, dzięki zastosowaniu metody „world cafe” pozyskano szeroki materiał od bardzo licznej i reprezentatywnej grupy mieszkańców, dzięki sondażom, badaniom fokusowym z seniorami, badaniom ankietowym z młodzieżą, pracami zespołów tematycznych i branżowych oraz pracom zespołu partycypacyjnego.

Zdiagnozowane potrzeby stanowiące podstawę do wyznaczenia celu 1: zwiększenie ilości działań dla seniorów w tym usług czasu wolnego, usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych; potrzeba dostępu do konsultacji psychologicznych i dietetycznych, do profilaktyki zdrowotnej, do oferty prozdrowotnej np. gimnastyka, zdrowe odżywianie; większa integracja mieszkańców / budowanie relacji pomiędzy mieszkańcami (wspólne spotkania); potrzeba cyklicznych spotkań dla różnych grup wiekowych / potrzeba oferty dla mieszkańców w świetlicach wiejskich; potrzeba uaktywnienia młodzieży poprzez stworzenie strefy dla młodzieży (miejsce, wypełnienie czasu ciekawymi zajęciami) / potrzeba rozwoju oferty dla dzieci i młodzieży np. harcerstwo / skating / ognisko pracy twórczej / piłkarstwo, oferta ochotniczej straży pożarnej; potrzeba rozwijania świadomości w zakresie wyrównywania szans kobiet i mężczyzn, przeciwdziałania dyskryminacji oraz przemocy rówieśniczej także na tle odmienności; rozbudowa oferty kulturalnej i turystycznej m.in. organizacja wycieczek, wyjazdów do instytucji kultury / organizacja wydarzeń kulturalnych (koncerty, wyjazdy) oraz oferty edukacyjnej umożliwiającej zdobywanie nowych umiejętności i kompetencji; organizacja banku czasu wolnego / potrzeba rozwoju usług samopomocowych / uaktywnienie wolontariatu w tym wolontariatu senioralnego; potrzeba dostępu do miejsc spotkań i miejsc rozrywki typu dyskoteka, pub, kino, kawiarnia, lodziarnia, restauracja.

Potencjał / lokalne zasoby służące realizacji celu 1: dużo świetlic wiejskich i sal do spotkań dla mieszkańców udostępnianych nieodpłatnie przez jednostki samorządu terytorialnego oraz ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej np. siłownie, place zabaw, ścieżki rowerowe itp. duża ilość lokalnych organizacji i grup nieformalnych, w tym kół gospodyń wiejskich, straży pożarnych,

klubów seniora i organizacji młodzieżowych; dość dobra baza oświatowa i zasoby kadrowe umożliwiające rozwój edukacji dorosłych; doświadczenie lokalnych instytucji i organizacji społecznych w zakresie realizacji projektów służących aktywizacji i integracji mieszkańców.

Cel 2. Stworzenie lepszych warunków do życia i rozwoju dla wszystkich mieszkańców obszaru LSR Ziemia Gotyku, w szczególności osób w niekorzystnej sytuacji⁶

W ramach celu przewiduje się wsparcie ukierunkowane na dwa elementy ważne dla rozwoju mieszkańców, a więc zapewnienie dostępu do dobrej jakości lokalnych usług niezbędnych do funkcjonowania jednostki, rodziny i społeczności lokalnej oraz możliwości rozwoju społecznego poprzez udział w życiu lokalnych społeczności, grup i organizacji. Pierwszy element odnosi się do rozwijania i wspierania lokalnej przedsiębiorczości, co jest korzystne z racji lepszego dostępu do usług i produktów lokalnych, a z drugiej strony wpływa na tworzenie nowych miejsc pracy, możliwości rozwoju zawodowego, w szczególności osób młodych, dla których szanse rozwojowe na obszarach wiejskich są dość ograniczone, **a także osób z grup zdiagnozowanych jako osoby w niekorzystnej sytuacji na obszarze LSR: kobiety, osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie, rolnicy z małych gospodarstw, osoby poszukujące zatrudnienia, w tym mieszkańcy osiedli po-PGR.** Drugi element odnosi się do rozwoju i samorealizacji mieszkańców w obszarze społecznym poprzez programy rozwoju lokalnych liderów oraz lokalnych organizacji.

Cel został sformułowany w odpowiedzi na grupę potrzeb zdiagnozowanych w procesie partycypacji społecznej z zastosowaniem metod opisanych powyżej oraz w rozdziale III, a także uzupełniony danymi statycznymi i pozyskanymi ze źródeł lokalnych, które uzupełniają obraz warunków życia mieszkańców, obszarów problemowych w tym zakresie wymagających wsparcia. Ponadto potrzeby i oczekiwania lokalnych organizacji, grup nieformalnych oraz liderów zostały zdiagnozowane w formie ankiety online.

Zdiagnozowane potrzeby stanowiące podstawę do wyznaczenia celu 2: potrzeba rozwijania lokalnego rynku pracy i tworzenia nowych miejsc pracy, w szczególności w odpowiedzi na problem odpływu ludzi młodych z obszaru LSR oraz zmiany w strukturze demograficznej w tym problemy starzejącego się społeczeństwa i związanych z tym zapotrzebowaniem na nowe usługi w sektorze tzw. „srebrnej gospodarki”, wsparcie dla osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, w szczególności kobiet stanowiących aż ok. 62 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, zapewnienie dostępu do usług opieki osobom starszym np. w formie dziennego domu seniora, zapewnienie dostępu do usług psychologicznych i dietetycznych, do profilaktyki zdrowotnej, opieki zdrowotnej, rehabilitacyjnej itp. poprawa komunikacji i transportu publicznego, w szczególności seniorów, osób z niepełnosprawnościami (organizacja doraźnego transportu dla osób starszych i niepełnosprawnych) / odtworzenie połączeń autobusowych; potrzeba wspierania rozwoju przedsiębiorczości, w tym potrzeba organizacji szkoleń, wyjazdów studyjnych np. dla rolników doradztwo, pomoc w zdobywaniu funduszy zewnętrznych, pisanie wniosków aplikacyjnych / szkolenia z zakresu przedsiębiorczości i rolnictwa; rozwój działań edukacyjnych w szczególności skierowanych do liderów życia społecznego i kreowanie młodych liderów jako przeciwdziałanie małej aktywności osób poniżej 25 r.ż.; wzmocnienie działalności tzw. „trzeciego sektora” na obszarze LSR przede wszystkim poprzez udzielanie grantów w konkursach organizowanych przez LGD Ziemia Gotyku, pomoc w pisaniu projektów na dotacje / granty, współpracę z LGD Ziemia Gotyku przy organizacji lokalnych inicjatyw, nawiązywanie partnerstwa projektowego (wspólne ubieganie się o dotacje), wsparcie w zakresie promocji organizacji / grupy; potrzeba rozwoju usług w zakresie edukacji, usług czasu wolnego dla mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży; zapewnienie dostępu do usług opieki dzieciom do lat 3 / zwiększenie dostępu do przedszkoli i żłobków; potrzeba dostępu do szybszego internetu na wsi i innych usług telekomunikacyjnych oraz rozwój usług cyfryzacji konieczne do zwiększenia możliwości konkurowania obszarów wiejskich z pobliskimi miastami w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Potencjał / lokalne zasoby służące realizacji celu 2: inkubator przedsiębiorczości umożliwiający wspieranie rozwoju zawodowego oraz przedsiębiorczości, w szczególności osób młodych do 25 r.ż. (zajęcia przedsiębiorczości, zajęcia wspierające naukę szkolną); tereny atrakcyjne dla przedsiębiorców (tereny inwestycyjne); duża ilość organizacji społecznych, w tym organizacji o charakterze lokalnym i o długich tradycjach np. Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne, harcerstwo, kółka rolnicze itp.

⁶ Osoby w niekorzystnej sytuacji zdefiniowane w LSR to: kobiety, osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie, rolnicy z małych gospodarstw, osoby poszukujące zatrudnienia, w tym np. mieszkańcy osiedli po-PGR

Cel 3. Zrównoważony rozwój obszaru LSR w oparciu o racjonalne wykorzystanie i rozwijanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz potencjału natury

W ramach celu przewiduje się wykorzystanie i rozwinięcie istniejącej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz wybudowanie dodatkowych elementów infrastruktury umożliwiającej lepsze wykorzystanie istniejących zasobów przyrodniczych, kulturowych, historycznych oraz produktów lokalnych i atrakcji turystycznych. Rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych będzie realizowany z jednoczesnym wsparciem działań związanych z ochroną środowiska naturalnego i przeciwdziałania zmianom klimatycznym na poziomie lokalnym, co zwiększy atrakcyjność turystyczną, rekreacyjną i ekologiczną zarówno dla mieszkańców jak i osób odwiedzających obszar LSR.

Osiągnięcie celu będzie możliwe dzięki kompleksowym działaniom ukierunkowanym na racjonalne wykorzystanie i rozwijanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz potencjału natury w formach: inwestycji w małą infrastrukturę turystyczną i rekreacyjną, zarówno publiczną jak i służącą rozwojowi oferty turystycznej i rekreacyjnej, inwestycji gospodarczych w branży turystycznej i rekreacyjnej oraz tzw. „zielonej gospodarki”, rozwijania pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych, inicjatyw lokalnych podnoszących wiedzę na temat lokalnych zasobów przyrodniczych, kulturowych, historycznych, ochrony środowiska naturalnego i przeciwdziałania zmianom klimatu, w tym rozwiązania Innowacyjne na obszarze LSR. Osiągnięcie celu będzie możliwe dzięki zastosowaniu efektu synergii tj. uzupełniających się działań w formie inwestycji w infrastrukturę, inwestycji w przedsiębiorstwach oraz inicjatyw społecznych. W realizację celu będą zaangażowane zróżnicowane podmioty: JST, firmy lokalne oraz organizacje społeczne. Wspólne uzupełniające się i przenikające działania będą silnie oddziaływać na osiągnięcie niniejszego celu. Planowane przedsięwzięcia będą komplementarne i zakładana jest ich synergia tj. współdziałanie w osiąganiu celu.

Cel został sformułowany w odpowiedzi na grupę potrzeb zdiagnozowanych w procesie partycypacji społecznej z zastosowaniem metod opisanych powyżej oraz w rozdziale III, a także uzupełniony danymi statycznymi i pozyskanymi ze źródeł lokalnych. Potrzeba rozwijania funkcji turystycznych i rekreacyjnych obszaru LSR w oparciu o istniejące zasoby lokalne ze szczególnym naciskiem na ochronę zasobów przyrody i natury.

Zdiagnozowane potrzeby stanowiące podstawę do wyznaczenia celu 3: rozbudowa ścieżek rowerowych i utrzymanie w dobrym stanie tych istniejących; miejsca postojowe, oznakowanie lokalnych zasobów przy ścieżkach rowerowych; oświetlenie dróg, ścieżek rowerowych w celu poprawy bezpieczeństwa; potrzeba dokumentacji historii poszczególnych miejscowości utworzenie lokalnego centrum sprzedaży produktów lokalnych, rękodzieła, wraz z infrastrukturą; stacja wypożyczania hulajnóg i pojazdów elektrycznych / gminny rower; zagospodarowanie jezior i parków (plaże, pomosty, sanitariaty, mała architektura, pola namiotowe i campingowe, usługi hotelarskie i gastronomiczne); budowa placów zabaw, siłowni zewnętrznych i innych elementów małej infrastruktury i architektury służących rekreacji i turystyce, ze szczególnym uwzględnieniem dostępności dla osób z różnymi niepełnosprawnościami; zadbanie o zasoby wód lokalnych (stawy, jeziora), retencja, budowa zbiorników małej retencji na potrzeby przydomowych ogródków; tworzenie zbiorników do zbierania wody deszczowej i jej wykorzystanie do podlewania, tworzenie oczek wodnych; ograniczanie produkcji śmieci poprzez wykorzystanie tego co mamy, przerabianie rzeczy i ich ponowne wykorzystanie, dzielenie się rzeczami zbędnymi np. meblami, sprzętem elektrycznym, ubraniami, zbiórka rzeczy (odpadów wielkogabarytowych); enklawy zieleni / ogrody sensoryczne / łąki kwietne w przestrzeni publicznej / powierzchnie czynne biologiczne np. chodniki, aleje ażurowe, zielone fasady budynków, zielone przystanki, parki lokalne, szersze korzystanie z odnawialnych źródeł energii w przestrzeni publicznej np. stacje ładowania, ławki solarne, lampy hybrydowe; zamontowanie koszy na śmieci przy głównych ulicach w miejscowościach w celu zachowania porządku i czystości; działania edukacyjne i promocyjne podnoszące świadomość środowiskową mieszkańców; promocja obszaru jako miejsca atrakcyjnego dla aktywnego wypoczynku na łonie natury i na szlakach historii i kultury.

Potencjał / lokalne zasoby służące realizacji celu 3: położenie na terenie historycznej Ziemi Chełmińskiej; duża ilość zabytków, w tym pałaców i zespołów pałacowo-parkowych, gotyckich kościołów i zamków (wiele z nich zostało zrewitalizowanych i/lub odnowionych); powstanie Muzeum Ziemiaństwa w Nawrze (pierwsze muzeum na terenie Ziemi Gótyku które od 2025 będzie atrakcją turystyczną regionu); duża ilość ścieżek rowerowych; duża ilość szlaków turystycznych, w tym Szlak Kopernikowski; dobre położenie w stosunku do dużych aglomeracji miejskich Torunia i Bydgoszczy stanowi potencjał do rozwoju sektora turystyki

i rekreacji; duża ilość instalacji OZE zarówno w budynkach użyteczności publicznej jak i w prywatnych gospodarstwach domowych; powstanie farm fotowoltaicznych, spółdzielni energetycznych; rosnąca wrażliwość społeczna na zmiany klimatu i ochronę środowiska.

VI.2. Przedstawienie celów z podziałem na źródła finansowania

Cel LSR nr 1. Wzmocnienie integracji i kompetencji mieszkańców obszaru LSR poprzez rozwój usług społecznych w środowisku lokalnym		Cel LSR nr 2. Stworzenie lepszych warunków do życia i rozwoju dla wszystkich mieszkańców obszaru LSR Ziemia Gotyku, w szczególności osób w niekorzystnej sytuacji		Cel LSR nr 3. Zrównoważony rozwój obszaru LSR w oparciu o racjonalne wykorzystanie i rozwijanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz potencjału natury	
Przedsięwzięcie 1.1. Aktywni młodzi w centrum Ziemi Gotyku	Przedsięwzięcie 1.2. Seniorzy w akcji na Ziemi Gotyku	Przedsięwzięcie 2.1. Usługi lokalne dostępne dla mieszkańców		Przedsięwzięcie 3.1. Infrastruktura przyjazna dla środowiska i atrakcyjna dla człowieka	
Przedsięwzięcie 1.3. Równe szanse dla mieszkańców LSR Ziemi Gotyku	Przedsięwzięcie 1.4. Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji Ziemi Gotyku	Przedsięwzięcie 2.2. Programy rozwoju lokalnych organizacji i liderów życia społecznego		Przedsięwzięcie 3.2. Gospodarka oparta na lokalnych i naturalnych zasobach	Przedsięwzięcie 3.3. Społeczność lokalna na straży kultury i natury
Źródła finansowania celu 1: Europejski Fundusz Społeczny + (EFS+) Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027		Źródła finansowania celu 2: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027		Źródła finansowania celu 3: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027	

VI.3. Przedstawienie przedsięwzięć realizowanych w ramach RLKS, a także wskazanie sposobu ich realizacji wraz z uzasadnieniem oraz przypisanie im adekwatnych i mierzalnych wskaźników produktu i rezultatu

Cele i przedsięwzięcia zaprezentowane w formie tabelarycznej stanowią załącznik nr 1 do niniejszej LSR (zgodnie ze wzorem formularza 1). Poniżej przedsięwzięcia LSR zostaną przedstawione w formie opisowej.

Nazwa przedsięwzięcia:

1.1. Aktywni młodzi w centrum Ziemi Gotyku

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu LSR:

Nr 1. Wzmocnienie integracji i kompetencji mieszkańców obszaru LSR poprzez rozwój usług społecznych w środowisku lokalnym

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane w formie projektu grantowego, który będzie dawał możliwość realizacji projektów objętych grantami na wszystkie formy wsparcia przewidziane w programie Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 (Działanie FEKP.07.02 WSPARCIE DZIECI I MŁODZIEŻY POZA EDUKACJĄ FORMALNĄ) w zakresie **wspierania równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwienie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, a więc:**

1. rozwijanie umiejętności społecznych i obywatelskich, zwłaszcza uczniów i uczennic zagrożonych wypadnięciem z systemu szkolnego, poprzez utworzenie i wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania edukacyjnych klubów młodzieżowych. W ramach klubów możliwa jest realizacja różnorodnego obszaru tematycznego, uwzględniającego zainteresowania, zdolności, potrzeby oraz predyspozycje dzieci i młodzieży np. zajęcia filmowe, muzyczne, artystyczne, sportowe, z robotyki, programowania, nt. lokalnej tożsamości i kultury realizację spotkań, warsztatów i wizyt studyjnych;
2. rozwijanie uzdolnień dzieci oraz młodzieży i ukierunkowanych na osiągnięcie konkretnego celu edukacyjnego (np. przygotowanie i udział w krajowym lub międzynarodowym konkursie naukowym przy czym za konkurs naukowy nie będą uznawane konkursy wiedzy np. konkurs wiedzy z języka angielskiego czy konkurs wiedzy o wielkich Polakach);
3. projekty przyczyniające się do wzrostu wiedzy i nabywania umiejętności przydatnych w wyborze ścieżek kształcenia i w przyszłym życiu zawodowym, np. poprzez warsztaty w obszarze ginących zawodów i związane z tradycją regionu.

Grupa docelowa to dzieci i młodzież uczące się w wieku od 6 do 24 lat z obszaru objętego LSR. Przedsięwzięcie dedykowane jest ludziom młodym w związku ze zdiagnozowanymi problemami tej grupy wiekowej, w szczególności brak miejsca spotkań, możliwości rozwoju zainteresowań i zdolności, problemy wychowawcze, przemoc rówieśnicza i uzależnienia. Zakłada się, że wsparcie ma być świadczone w lokalnym środowisku grupy docelowej, w szczególności przez lokalne organizacje (deinstytucjonalizacja usług społecznych) wspierane przez podmioty z innych sektorów (formuła współpracy międzysektorowej), w oparciu o lokalne zasoby ludzkie, kulturowe, infrastrukturalne, środowiskowe.

Maksymalna wartość grantu: 100 000 zł

Minimalna wartość grantu: 20 000 zł

Maksymalny poziom dofinansowania 95%

Planowane wskaźniki produktu zgodne z Programem:

- Liczba osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, objętych wsparciem w ramach edukacji pozaformalnej;
- Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem;
- Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętego wsparciem (osoby);
- Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem (osoby).

Planowane wskaźniki rezultatu zgodne z Programem:

- liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu

Źródło finansowania:

Europejski Fundusz Społeczny + (EFS+)

Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027

Nazwa przedsięwzięcia:

1.2. Seniorzy w akcji na Ziemi Gotyku

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu LSR:

Nr 1. Wzmocnienie integracji i kompetencji mieszkańców obszaru LSR poprzez rozwój usług społecznych w środowisku lokalnym

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane w formie projektu grantowego, zgodnie z wybranym zakresem wsparcia określonym w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 (Działanie FEKP.07.04 WSPIERANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ) służącym integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci poprzez działania na rzecz integracji seniorów, pozwalające uchronić tę grupę społeczną przed izolacją i wykluczeniem społecznym, a więc poprzez:

a) tworzenie i funkcjonowanie klubów seniora;

b) zajęcia aktywizacyjne prowadzone przez uniwersytety trzeciego wieku;

oraz uzupełniając, w ramach klubów seniora: inne działania mające na celu wsparcie i integrację osób starszych, uwzględniające udział rodziny i całego środowiska w tworzeniu lokalnych sieci integracji i samopomocy obejmujące:

- organizację wydarzeń włączających środowisko lokalne w problemy osób starszych: np. dnia sąsiada, pikników i wigilii sąsiedzkich;
- spotkania o charakterze międzypokoleniowym, np. z młodzieżą szkolną lub grupami przedszkolnymi, mające na celu wymianę doświadczeń, wzajemną edukację i pomoc;
- spotkania klubów wolontariackich, których celem jest pomoc osobom starszym i samopomoc, w tym organizacja banków wolnego czasu;
- akcje proekologiczne organizowane wspólnie z młodzieżą zwiększające udział młodych i starszych w kształtowaniu środowiska życia, estetyki dzielnicy, osiedla;
- przedstawienia grup teatralnych, zespołów pieśni i tańca z klubów seniora w szkole/przedszkolu lub odwiedziny grup przedszkolnych/szkolnych/ognisk kulturalnych w klubie seniora.

Grupa docelowa to wszyscy mieszkańcy (osoby dorosłe) obszaru objętego LSR, którzy ukończyli 60. rok życia.

Przedsięwzięcie dedykowane jest osobom starszym, ze względu na zauważalne na obszarze LSR zjawisko tzw. starzejące się społeczeństw, czyli stałego wzrostu liczby osób w wieku 60+ oraz pogłębiające się problemy tej licznej grupy wiekowej, takie jak ubóstwo (w szczególności rolników emerytów), samotność, ograniczony dostęp do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych, ofert spędzania czasu wolnego m.in. ze względu na ograniczoną mobilność i wykluczenie cyfrowe. Działania dedykowane osobom starszym mają na celu zwiększenie ich udziału w życiu społecznym oraz umożliwienie im pozostania aktywnymi i zintegrowanymi z lokalną społecznością. W ramach przedsięwzięcia przewidziano także organizację wydarzeń włączających środowisko lokalne w problemy osób starszych, które mają na celu zwiększenie świadomości wśród mieszkańców i zachęcenie ich do aktywnego zaangażowania się w pomoc seniorom. Przedsięwzięcie skupia się także na integracji różnych grup wiekowych, poprzez organizację spotkań międzypokoleniowych, które pozwalają na wymianę doświadczeń i umiejętności między seniorami a młodszymi mieszkańcami obszaru LSR. Zakłada się, że wsparcie ma być świadczone w lokalnym środowisku grupy docelowej, w szczególności przez lokalne organizacje (deinstytucjonalizacja usług społecznych) wspierane przez podmioty z innych sektorów (formuła współpracy międzysektorowej), w oparciu o lokalne zasoby ludzkie, kulturowe, infrastrukturalne, środowiskowe.

Maksymalna wartość grantu: 100 000 zł

Minimalna wartość grantu: 20 000 zł

Maksymalny poziom dofinansowania 95%

Planowane wskaźniki produktu zgodne z Programem:

- Liczba osób starszych objętych wsparciem w klubach seniora, gospodarstwach opiekuńczych i Uniwersytetach Trzeciego Wieku;
- Całkowita liczba osób objętych wsparciem.

(uwaga – w ramach przedsięwzięcia nie są planowane działania w zakresie gospodarstw opiekuńczych, ponieważ takie nie działają na obszarze LSR).

Planowane wskaźniki rezultatu zgodne z Programem:

- Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu
- Liczba objętych wsparciem klubów seniora, gospodarstw opiekuńczych i Uniwersytetów Trzeciego Wieku

Źródło finansowania:

Europejski Fundusz Społeczny + (EFS+)

Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027

Nazwa przedsięwzięcia:

1.3. Równe szanse dla mieszkańców LSR Ziemi Gotyku

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu LSR:

Nr 1. Wzmocnienie integracji i kompetencji mieszkańców obszaru LSR poprzez rozwój usług społecznych w środowisku lokalnym

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane w formie projektu grantowego, zgodnie z zakresem określonym w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 (Działanie FEKP.07.01 PRZELAMYWANIE STEREOTYPOW ZWIĄZANYCH Z PŁCIA) w celu wspierania zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, poprzez:

1. Podnoszenie wiedzy i świadomości osób zajmujących się edukacją i pracą z dziećmi i młodzieżą nt. stereotypów płci i specyfiki potrzeb osób różnej płci w tym także przemocy rówieśniczej uwarunkowanej przekonaniami związanymi z płcią;

2. kluby rodzica - miejsca spotkań rodziców, zależnie od potrzeb ukierunkowane na:

- wsparcie dla kobiet (wymiana doświadczeń, warsztaty motywujące, psychologiczne, coaching, kręgi wsparcia) próbujących godzić życie zawodowe z rodzinnym, wzmacniające poczucie własnej wartości i motywację do przełamywania stereotypów dot. roli kobiet i rozwoju osobistego;

- wsparcie dla mężczyzn (wymiana doświadczeń, warsztaty motywujące, psychologiczne, coaching, kręgi wsparcia) próbujących przełamywać stereotypy związane z rolą mężczyzn w rodzinie i społeczeństwie, zachęcające do większego zaangażowania w obowiązki opiekuńcze.

Kluby rodzica mogą przewidywać wspólne działania dla kobiet i mężczyzn, w zakresie wskazanym powyżej;

3. Zwiększenie udziału oraz wzmocnienie pozycji kobiet na rynku pracy poprzez działania wspierające rozpoczęcie, utrzymanie lub powrót do zatrudnienia, takie jak: wsparcie prawne, z zakresu rozwoju osobistego, motywujące, psychologiczne, wzmacniające poczucie własnej wartości.

Przedsięwzięcie będzie realizowane ze szczególnym uwzględnieniem problemów kobiet jako grupy w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, o czym świadczy aż 62% udział kobiet wśród osób bezrobotnych na obszarze LSR. Ten problem często wynika także z problemu godzenia życia zawodowego z życiem rodzinnym. Na obszarze LSR jest ograniczony dostęp do usług opieki nad dziećmi do lat 3, co często uniemożliwia kobietom powrót na rynek pracy. Ponadto istotnym problemem zdiagnozowanym na obszarze LSR są trudności opiekuńczo-wychowawcze, z jakimi borykają się rodziny. Dlatego duży nacisk zostanie położony na wspieranie rodzin w formie klubów rodzica.

Grupą docelową wsparcia są wszyscy mieszkańcy (osoby dorosłe) obszaru objętego LSR.

Maksymalna wartość grantu: 100 000 zł

Minimalna wartość grantu: 20 000 zł

Maksymalny poziom dofinansowania 95%

Planowane wskaźniki produktu zgodne z Programem:

- Liczba osób objętych wsparciem w zakresie równości kobiet i mężczyzn.

Planowane wskaźniki rezultatu zgodne z Programem:

- Liczba osób, które podniosły poziom wiedzy w zakresie równości kobiet i mężczyzn dzięki wsparciu w programie.

Źródło finansowania:

Europejski Fundusz Społeczny + (EFS+)

Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027

Nazwa przedsięwzięcia:

1.4. Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji Ziemi Gotyku

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu LSR:

Nr 1. Wzmocnienie integracji i kompetencji mieszkańców obszaru LSR poprzez rozwój usług społecznych w środowisku lokalnym

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane w formie projektu grantowego, zgodnie z zakresem określonym w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 (Działanie FEKP.07.03 AKTYWIZACJA EDUKACYJNA OSÓB DOROSŁYCH) w celu wspierania procesów uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej, poprzez:

- tworzenie **Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji**, które angażują mieszkańców lokalnej społeczności w rozwijanie kompetencji życiowych, społecznych i zawodowych.

Przedsięwzięcie obejmuje utworzenie w każdej gminie obszaru LSR Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji (dalej: LOWE), które angażują mieszkańców lokalnej społeczności w rozwijanie kompetencji życiowych, społecznych i zawodowych.

LOWE zostaną utworzone w oparciu o bazę lokalową i zasoby kadrowe lokalnych szkół podstawowych i / lub ponad podstawowych. Tworzenie i funkcjonowanie LOWE odbywać się będzie w oparciu o model wypracowany w ramach POWER 2014-2020. W modelu LOWE, jako kluczowe kompetencje uczenia się przez całe życie wskazano: porozumiewanie się w języku ojczystym, porozumiewanie się w języku obcym, kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, kompetencje informatyczne, umiejętność uczenia się, kompetencje społeczne i obywatelskie; inicjatywność i przedsiębiorczość, świadomość i ekspresja kulturalna.

Grupą docelową wsparcia są wszyscy mieszkańcy (osoby dorosłe) obszaru objętego LSR.

Maksymalna wartość grantu: 250 000 zł

Minimalna wartość grantu: 100 000 zł

Maksymalny poziom dofinansowania 95%

Planowane wskaźniki produktu zgodne z Programem:

- Liczba osób dorosłych objętych wsparciem w zakresie umiejętności lub kompetencji podstawowych realizowanym poza Bazą Usług Rozwojowych;
- Liczba podmiotów przygotowanych do pełnienia funkcji lokalnego ośrodka kształcenia osób dorosłych.

Planowane wskaźniki rezultatu zgodne z Programem:

- Liczba utworzonych lokalnych ośrodków wiedzy i edukacji (LOWE)

Źródło finansowania:

Europejski Fundusz Społeczny + (EFS+)

Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027

Nazwa przedsięwzięcia:

2.1. Usługi lokalne dostępne dla mieszkańców

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu LSR:

Nr 2. Stworzenie lepszych warunków do życia i rozwoju dla wszystkich mieszkańców obszaru LSR Ziemia Gotyku, w szczególności osób w niekorzystnej sytuacji

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane w formie konkursów w zakresie określonym w PS WPR na lata 2023-2027 1.rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki poprzez:

- podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne (start DG),
- rozwijania pozarolniczej działalności gospodarczej (rozwój DG),

w zakresie branż wskazanych przez społeczność lokalną jako potrzebne do stworzenia lepszych warunków życia, jako uzupełniające do usług społecznych niekomercyjnych planowanych do realizacji w ramach celu 1, a więc w szczególności zakresie m.in. zdrowia i profilaktyki zdrowotnej, rehabilitacji, transportu, pomocy psychologicznej, usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób niesamodzielnych (np. dzieci, seniorów), usług w zakresie edukacji nieformalnej, usług czasu wolnego, usługi w zakresie dostępu do internetu oraz podnoszenia kompetencji cyfrowych.

Tak więc **wspierane będą działalności gospodarcze w następujących zakresach m.in:** roboty związane z wykonywaniem wykończeniowych robót budowlanych w tym stolarskie, tynkarskie, malarskie itp. Konserwacja i naprawa samochodów; pozostały transport lądowy pasażerski, w tym działalność taksówek osobowych, pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany, działalność usługowa związana z przeprowadzkami; działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana; działalność usługowa w zakresie informacji, w tym działalność portali internetowych, przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność, cały zakres działalności związany z edukacją, działalność w zakresie opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, w tym: działalność fizjoterapeutyczna, praktyka pielęgniarek i położnych oraz działalność paramedyczna i pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana; działalność w zakresie pomocy społecznej z zakwaterowaniem i bez zakwaterowania; w tym w szczególności: pomoc społeczna bez zakwaterowania dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych (w tym obejmuje działalność specjalistów udzielających porad, m.in. poprzez: odwiedzanie osób w podeszłym wieku i chorych w ich domach, dzienną opiekę dla osób w podeszłym wieku lub dorosłych osób niepełnosprawnych) oraz pozostała pomoc społeczna bez zakwaterowania (w tym obejmuje działalność żłobków, pozostałą opiekę dzienną nad dziećmi, włączając dzieci niepełnosprawne); działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, w szczególności działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką, z wystawianiem przedstawień artystycznych; artystyczna i literacka działalność twórcza; działalność obiektów kulturalnych; działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna, w tym: działalność obiektów służących poprawie kondycji fizycznej (działalność centrów i klubów fitness oraz innych obiektów służących poprawie kondycji fizycznej i kulturystyce); pozostała działalność usługowa, działalność organizacji członkowskich, w tym działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana; naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego oraz pozostała indywidualna działalność usługowa.

Z pomocy, zgodnie z zapisami Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, wykluczone są operacje:

- obejmujące budowę lub modernizację dróg, targowisk, sieci wodno-kanalizacyjnych, przydomowych oczyszczalni ścieków,
- dotyczące świadczenia usług dla rolnictwa.

Kwota wsparcia w ramach LSR:

Minimalna wartość wsparcia kosztów kwalifikowalnych na poziomie operacji: **50 tys. zł** (dotyczy wszystkich zakresów).

Maksymalna wartość dofinansowania na poziomie operacji:

- podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne (start DG) - wsparcie udzielane w formie dotacji w postaci ryczałtu do **80 tys. zł**
- rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej (rozwój DG) – wsparcie udzielane w formie dotacji w postaci refundacji kosztów kwalifikowalnych do wysokości **150 tys. zł**

UWAGA: Szczegółowe zasady wsparcia oraz kody PKD w ramach Przedsięwzięcia zostaną każdorazowo dookreślone w *Regulaminie konkursu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego regulującego wdrażania PS WPR.*

W zakresie przedsięwzięcia planuje się preferencje dla **operacji innowacyjnych:** przez innowacyjność rozumie się zmianę mającą na celu wdrożenie nowego na obszarze objętym LSR lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji

lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych (kontekst lokalny), jednak nie jest to przedsięwzięcie szczególnie nastawione na innowacje, a raczej na zwiększanie dostępu do usług dla mieszkańców na lokalny rynek, co będzie miało dodatkową wartość w tworzeniu nowych miejsc pracy na obszarze LSR. Natomiast przedsięwzięcie będzie preferowało aktywizację zawodową osoby należącej do grupy zdiagnozowanej jako osoby w niekorzystnej sytuacji na obszarze LSR (kobiety, osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie, rolnicy z małych gospodarstw, osoby poszukujące zatrudnienia np. mieszkańcy osiedli po-PGR) oraz realizację celów środowiskowych lub klimatycznych, co jest komplementarne z celem 3 LSR.

Planowane wskaźniki produktu:

- liczba operacji wspierających przedsiębiorczość na obszarze LSR (w zakresie podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej)

Jednostka miary: sztuka

Planowane wskaźniki rezultatu wybrane z Katalogu obowiązkowych wskaźników rezultatu PS WPR

R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR.

Jednostka miary: Liczba utworzonych miejsc pracy.

R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR)

Jednostka miary: Liczba przedsiębiorstw.

Źródło finansowania:

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Fundusz: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Nazwa przedsięwzięcia:

2.2. Programy rozwoju lokalnych organizacji i liderów życia społecznego

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu LSR:

Nr 2. Stworzenie lepszych warunków do życia i rozwoju dla wszystkich mieszkańców obszaru LSR Ziemia Gotyku, w szczególności osób w niekorzystnej sytuacji

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane w formie projektów grantowych oraz operacji własnej LGD w zakresie wsparcia określonym w PS WPR na lata 2023-2027: kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki, wsparcie rozwoju wiedzy i umiejętności w zakresie innowacyjności, cyfryzacji i lub przedsiębiorczości, a także **wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego, z wyłączeniem inwestycji infrastrukturalnych.**

Przewiduje się wsparcie działań skierowanych do sołtysów, członków rad sołeckich, rad młodzieżowych i senioralnych, członków Ochotniczych Straży Pożarnych i Młodzieżowych Grup Pożarniczych, Kół Gospodyń Wiejskich, klubów sportowych, grup artystycznych i hobbystycznych, organizacji społecznych grup nieformalnych. W szczególności nacisk zostanie położony na wzmocnienie więzi ze swoją „małą ojczyzną” i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym młodych mieszkańców obszaru LSR. Będą to projekty społeczne służące wzmacnianiu lokalnych liderów oraz organizacji, w szczególności poprzez działania edukacyjne, w tym cyfryzacji i przedsiębiorczości, działania promocyjne, międzypokoleniowe, partnerskie, budujące silne społeczeństwo obywatelskie, w tym m.in. warsztaty, szkolenia, wizyty studyjne, konkursy, zawody, obozy, wizyty studyjne i inne działania ukierunkowane na wzrost aktywności ludzi młodych i ich udziału w życiu publicznym (promowanie aktywnego uczestnictwa młodzieży w życiu społecznym). Przedsięwzięcie odpowiada na lokalne potrzeby zidentyfikowane w obszarze społecznym, w tym: niski poziom świadomości mieszkańców dotyczącej korzyści płynących z udziału w życiu lokalnej społeczności, słaby poziom zaangażowania w życie lokalnej społeczności, brak odpowiednich programów rozwoju lokalnych liderów i organizacji, ograniczone zasoby finansowe i merytoryczne lokalnych organizacji. Wiele lokalnych organizacji boryka się z brakiem środków finansowych i innych zasobów potrzebnych do skutecznego działania. Konieczne jest zwiększenie dostępności dotacji i innych źródeł finansowania dla lokalnych organizacji oraz wsparcie w zakresie rozwoju ich zdolności i umiejętności.

W ramach przedsięwzięcia premiowane będą projekty realizowane we współpracy w formie partnerstwa międzysektorowego oraz operacje realizowane przez lokalne organizacje. Przedsięwzięcia to jest szczególnie **nastawione na innowacje**, czyli poszukiwanie nowych rozwiązań w odniesieniu do problemów lokalnych, rozwiązań opartych na lokalnych zasobach ludzkich, społecznych, środowiskowych.

W związku z tym planowane są także operacja/e własna/e, które są niezbędne do objęcia działaniami edukacyjnymi liderów lokalnych społeczności i organizacji na całym obszarze LSR, a więc kompleksowe, zapewniające równy dostęp dla wszystkich grup docelowych, wyrównujących szanse rozwojowe całego obszaru LSR. Operacja własna będzie skupiona na potrzebach lokalnych liderów i organizacji zidentyfikowanych na etapie przygotowania LSR m.in. w zakresie rozwijania umiejętności w zakresie pozyskiwania środków na działania, umiejętności zarządzania organizacją, komunikacji z lokalną społecznością, promocji działań z wykorzystaniem nowoczesnych technologii i narzędzi cyfrowych, ale także na rozwijaniu umiejętności kreowania i wdrażania zmian w środowisku lokalnym. W ramach **operacji własnej LGD będzie edukować „liderów zmiany”** w oparciu o metody kreatywnego myślenia m.in. design thinking, metoda rozwoju i zmiany „4D”, które nastawione są na rozwijanie innowacyjnych usług społecznych poprzez wychodzenie od potrzeb przyszłych odbiorców tych usług. Powstające dzięki jej zastosowaniu rozwiązania, powinny być skuteczne i atrakcyjne, bo trafiające w konkretne potrzeby konkretnych grup ludzi.

Grupą docelową wsparcia będą lokalni liderzy oraz osoby działające w lokalnych organizacjach, w szczególności osoby w niekorzystnej sytuacji, wymagające wsparcia w rozwoju kompetencji społecznych i osobistych, w integrowaniu z lokalną społecznością.

UWAGA: Szczegółowe zasady wsparcia w ramach Przedsięwzięcia zostaną każdorazowo dookreślone w *Regulaminie konkursu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego regulującego wdrażania PS WPR*.

Kwota wsparcia w ramach LSR:

Minimalna wartość grantu – 10 000,00 zł

Maksymalna wartość grantu – 30 000,00 zł

Operacja własna do 100 tys. zł

Planowane wskaźniki produktu:

- liczba inicjatyw lokalnych w zakresie wzmocnienia programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego oraz budowania społeczeństwa obywatelskiego

Jednostka miary: sztuka

Planowane wskaźniki rezultatu wybrane z Katalogu obowiązkowych wskaźników rezultatu PS WPR

-R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami.

Jednostka miary: liczba osób.

Źródło finansowania:

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Fundusz: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Nazwa przedsięwzięcia:

3.1. Infrastruktura przyjazna dla środowiska i atrakcyjna dla człowieka

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu LSR:

Nr 3. Zrównoważony rozwój obszaru LSR w oparciu o racjonalne wykorzystanie i rozwijanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz potencjału natury.

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane w formie konkursów w zakresie wsparcia określonym w PS WPR na lata 2023-2027: **poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej** dedykowane jednostkom sektora finansów publicznych. Przedsięwzięcie obejmuje inwestycje służące tworzeniu lub rozwijaniu już istniejącej ogólnodostępnej, niekomercyjnej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i prośrodowiskowej, umożliwiającej lepsze wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, kulturowych, historycznych oraz produktów lokalnych i atrakcji turystycznych, w tym związane także z poprawą bezpieczeństwa i dostępnością dla osób z niepełnosprawnościami np. oświetlenie, podjazdy, zaplecze sanitarne, chodniki, ścieżki, aleje, wiaty, miejsca postojowe, plaże, pomosty, place zabaw, boiska, siłownie zewnętrzne, ławki, tablice informacyjne, oznakowanie promocyjne np. witacze oraz służące ochronie środowiska naturalnego i przeciwdziałające zmianom klimatu, w tym **zastosowanie innowacyjnych** na obszarze LSR elementów błękitno-niebieskiej infrastruktury np. zielone fasady budynków, zielone przystanki, lampy hybrydowe, ogrody deszczowe, ogrody społeczne, zazielenianie przestrzeni publicznej, zagospodarowanie wód opadowych itp.

Przedsięwzięcie odpowiada na potrzeby mieszkańców w zakresie rozwijania aktywnych form wypoczynku z wykorzystaniem nowoczesnej i proekologicznej infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób w różnym wieku i z różnymi ograniczeniami. Przedsięwzięcie odpowiada także na aspiracje mieszkańców dążące do ochrony i wypromowania walorów lokalnego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego wśród turystów przy jednoczesnym poczuciu odpowiedzialności za jakość środowiska naturalnego. W ramach przedsięwzięcia preferowane będą **operacje w partnerstwie podmiotów z obszaru LSR**. LGD będzie podejmować działania w zakresie animowania oraz kojarzenia partnerów w celu wypracowania wspólnej koncepcji na operacje w partnerstwie. Partnerstwo jest szczególnie ważne w tym przedsięwzięciu, ponieważ zrównoważony rozwój obszaru w kierunku turystyki, rekreacji i ochrony środowiska wymaga wzmoczonego wysiłku wielu partnerów, a w szczególności lokalnych jednostek samorządu terytorialnego, które będą realizować inwestycje w ogólnodostępną infrastrukturę.

Przedsięwzięcia to jest szczególnie nastawione na innowacje, w szczególności w odniesieniu do nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych (kontekst lokalny).

UWAGA: Szczegółowe zasady wsparcia w ramach Przedsięwzięcia zostaną każdorazowo dookreślone w *Regulaminie konkursu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego regulującego wdrażania PS WPR*.

Kwota wsparcia w ramach LSR:

Minimalna wartość dofinansowania na poziomie operacji – 50 000,00 zł.

Maksymalna wartość dofinansowania na poziomie operacji – 500 000,00 zł.

Ważne: koszty całkowite operacji nie mogą przekraczać 1 mln euro.

Planowane wskaźniki produktu:

- liczba wybudowanych lub przebudowanych elementów infrastruktury publicznej
- liczba elementów proekologicznej infrastruktury publicznej

Jednostka miary: sztuka

Planowane wskaźniki rezultatu wybrane z Katalogu obowiązkowych wskaźników rezultatu PS WPR

R.41 Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR.

Jednostka miary: liczba osób.

R.27 Realizacja celów środowiskowych lub klimatycznych poprzez inwestycje na obszarach wiejskich: liczba operacji przyczyniających się do realizacji na obszarach wiejskich celów w zakresie zrównoważenia środowiskowego oraz osiągnięcia celów w dziedzinie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania do niej.

Jednostka miary: liczba operacji.

Źródło finansowania:

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Fundusz: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Nazwa przedsięwzięcia:

3.2. Gospodarka oparta na lokalnych i naturalnych zasobach

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu LSR:

Nr 3. Zrównoważony rozwój obszaru LSR w oparciu o racjonalne wykorzystanie i rozwijanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz potencjału natury

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane w formie konkursów w zakresie wsparcia określonym w PS WPR na lata 2023-2027:

1. rozwój przedsiębiorczości, w tym rozwój biogospodarki lub zielonej gospodarki poprzez:

a. podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne (start DG),

b. rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej (rozwój DG);

2. rozwój pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych w zakresie tworzenia lub rozwijania:

a. gospodarstw agroturystycznych (start GA, rozwój GA), lub / i b. zagród edukacyjnych (start ZE, rozwój ZE).

W ramach przedsięwzięcia planowane są konkursy na podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej w zakresach:

a) produkty i usługi służące rozwojowi turystyki i rekreacji, w tym m.in. usługi noclegowe, gastronomiczne, w tym także sprzedaż produktów lokalnych rękodzieła, rzemiosła, żywności lokalnej, usługi rekreacyjne, kulturalne, sportowe, rozrywkowe, wynajem sprzętu turystycznego, parki linowe, izby muzealne itp.

b) produkty i usługi służące poprawie jakości środowiska naturalnego i zmianom klimatu, w tym m.in. rozwijanie odnawialnych źródeł energii, gospodarki o obiegu zamkniętym, błękitno-zielonej infrastruktury, zielonej gospodarki, odpowiedzialności społecznej za środowisko naturalne; a także na pozarolnicze funkcje małych gospodarstw rolnych. Planowane przedsięwzięcie zostało oparte o zdiagnozowane potrzeby i potencjał lokalny związany z bogatymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi obszaru LSR Ziemi Gótyku (jeziora, liczne zabytki, bogata sieć ścieżek rowerowych, liczne szlaki turystyczne przebiegające przez obszar LSR).

Rozwój produktów i usług w ramach działalności gospodarczej będzie ograniczony do konkretnych zakresów działalności gospodarczej: **działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznym; usługi administrowania i usługi wspierające**, w tym wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz wynajem i dzierżawa środków transportu wodnego, bez załogi; **działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, w tym:** działalność muzeów, działalność historycznych miejsc i budynków oraz podobnych atrakcji turystycznych; działalność ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz obszarów i obiektów ochrony przyrody; działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; **dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją;** działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców; działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami; roboty budowlane specjalistyczne, w tym: roboty związane z wykonywaniem instalacji elektrycznych (OZE, w tym jest fotowoltaika), wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych (OZE, w tym pompy ciepła); **usługi administrowania i usługi wspierające** w tym usługi związane z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni, naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń (urządzeń OZE i nie tylko: wg zasady nie wyrzucaj tylko napraw).

Kwota wsparcia w ramach LSR:

Minimalna wartość wsparcia kosztów kwalifikowalnych na poziomie operacji: **50 tys. zł** (dotyczy wszystkich zakresów).

Maksymalna wartość dofinansowania na poziomie operacji:

- podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne (start DG) - wsparcie udzielane w formie dotacji w postaci ryczałtu do **80 tys. zł**
- rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej (rozwój DG) – wsparcie udzielane w formie dotacji w postaci refundacji kosztów kwalifikowalnych do wysokości **150 tys. zł**
- rozwój pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych w zakresie gospodarstw agroturystycznych (start GA/ rozwój GA) lub/i zagród edukacyjnych (start ZE/rozwój ZE) – wsparcie udzielane w formie dotacji w postaci ryczałtu /refundacji do wysokości **do 80 tys. (START GA lub/i ZE) /150 tys. zł (ROZWÓJ GA lub/i ZE)**

UWAGA: Szczegółowe zasady wsparcia w ramach Przedsięwzięcia zostaną każdorazowo dookreślone w *Regulaminie konkursu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego regulującego wdrażania PS WPR.*

W zakresie przedsięwzięcia planuje się preferencje dla **operacji innowacyjnych**: przez innowacyjność rozumie się zmianę mającą na celu wdrożenie nowego na obszarze objętym LSR lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych (kontekst lokalny).

Planowane wskaźniki produktu:

- liczba operacji wspierających przedsiębiorczość na obszarze LSR (w zakresie podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej)

Jednostka miary: sztuka

- liczba operacji w zakresie pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych (gospodarstw agroturystycznych lub zagród edukacyjnych)

Jednostka miary: sztuka

Planowane wskaźniki rezultatu wybrane z Katalogu obowiązkowych wskaźników rezultatu PS WPR

R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR.

Jednostka miary: Liczba utworzonych miejsc pracy.

R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR.

Jednostka miary: Liczba przedsiębiorstw

Źródło finansowania:

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Fundusz: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Nazwa przedsięwzięcia:

3.3. Społeczność lokalna na straży kultury i natury

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu LSR:

Nr 3. Zrównoważony rozwój obszaru LSR w oparciu o racjonalne wykorzystanie i rozwijanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz potencjału natury

Sposób realizacji przedsięwzięcia:

Przedsięwzięcie będzie realizowane w formie projektów grantowych oraz operacji własnej LGD w zakresie wsparcia określonym w PS WPR na lata 2023-2027: kształtowanie świadomości obywatelskiej o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej, zielonej gospodarki, biogospodarki, wsparcie rozwoju wiedzy i umiejętności w zakresie innowacyjności, cyfryzacji i lub przedsiębiorczości, a także wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego, z wyłączeniem inwestycji infrastrukturalnych oraz ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi. W ramach przedsięwzięcia planowane są projekty grantowe zakładające podejmowanie lokalnych inicjatyw społecznych, które będą służyć podnoszeniu wiedzy mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatycznych, ochronie oraz promocji lokalnego dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego, historycznego i atrakcji turystycznych, w tym m.in.: warsztaty, konkursy, szkolenia, pikniki ekologiczne dotyczące sposobów oszczędzania wody, energii, poprawie jakości środowiska, np. z zakładania ogrodów deszczowych, łąk kwietnych, propagowania gospodarki o obiegu zamkniętym, a także działania o charakterze promocyjnym np. stoiska promocyjne poza obszarem LSR, festyny kulturowe, koncerty, plenery, rajdy rowerowe, materiały promocyjne np. aplikacje, portale internetowe, publikacje itp. wyposażenie wzmacniające lokalne organizacje i grupy artystyczne (np. stroje, instrumenty, akcesoria, eksponaty). Planowane są także operacja/e własne, które są niezbędne do organizacji działań edukacyjnych na całym obszarze LSR, a więc kompleksowe, zapewniające równy dostęp dla wszystkich grup docelowych oraz promocji całego obszaru LSR. **Przedsięwzięcie to jest szczególnie nastawione na innowacje, w szczególności w odniesieniu do nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych (kontekst lokalny).**

Kwota wsparcia w ramach LSR:

Minimalna wartość grantu – 10 000,00 zł

Maksymalna wartość grantu – 30 000,00 zł

Operacja własna do 100 tys. zł

Planowane wskaźniki produktu:

- liczba inicjatyw lokalnych w zakresie ochrony lokalnego dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego oraz promocji lokalnych zasobów

Jednostka miary: sztuka

- liczba inicjatyw lokalnych służących ochronie środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu

Jednostka miary: sztuka

Planowane wskaźniki rezultatu wybrane z Katalogu obowiązkowych wskaźników rezultatu PS WPR

-R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami.

Jednostka miary: liczba osób.

Źródło finansowania:

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Fundusz: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

VI.4 Przypisanie wskaźników do celów i przedsięwzięć w kontekście ich adekwatności do celów i przedsięwzięć oraz zgodności ze wskaźnikami dla programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR

Formułując wskaźniki realizacji celów i przedsięwzięć wykorzystano każdorazowo istniejący zestaw obowiązkowych wskaźników odpowiednio dla Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027. Ponadto przyjęte wskaźniki są adekwatne do zaplanowanych w LSR działań ujętych w dziewięć przedsięwzięć. Zaplanowane wskaźniki produktów i rezultatów są adekwatne i mierzalne, a więc pozwolą na dokonanie rzetelnego pomiaru założonych w LSR celów. Przyjęte wskaźniki oddają bowiem charakter oraz oczekiwane efekty wsparcia planowanego w ramach LSR. Są spójne również z zakładanymi rezultatami PS WPR oraz FEoKP. Przypisane do celów i przedsięwzięć wskaźniki są zatem zgodne także z Programami, w ramach których finansowana jest LSR.

W zakresie wsparcia z Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w ramach konkursu na wybór LSR dookreślono jedynie wskaźniki rezultatu, wskaźniki produktu zostały opracowane na poziomie LSR. Szczegółowy zestaw wskaźników produktu i rezultatu wraz z określeniem jednostek miary oraz wartości docelowych osiąganych w poszczególnych latach (harmonogram) zawierają załączniki do LSR, tj.: **Formularz nr 1: Cele i przedsięwzięcia** oraz **Formularz 2: Plan działania**.

1. The first part of the report is a general introduction to the subject of the study. It should state the purpose of the study, the scope of the study, and the methods used.

2. The second part of the report is a detailed description of the study.

3. The third part of the report is a discussion of the results of the study.

4. The fourth part of the report is a conclusion.

5. The fifth part of the report is a list of references.

6. The sixth part of the report is a list of appendices.

7. The seventh part of the report is a list of figures.

8. The eighth part of the report is a list of tables.

9. The ninth part of the report is a list of footnotes.

10. The tenth part of the report is a list of endnotes.

11. The eleventh part of the report is a list of errata.

12. The twelfth part of the report is a list of acknowledgments.

13. The thirteenth part of the report is a list of dedications.

14. The fourteenth part of the report is a list of prefaces.

15. The fifteenth part of the report is a list of afterwords.

16. The sixteenth part of the report is a list of indexes.

17. The seventeenth part of the report is a list of glosses.

18. The eighteenth part of the report is a list of notes.

19. The nineteenth part of the report is a list of comments.

20. The twentieth part of the report is a list of questions.

21. The twenty-first part of the report is a list of answers.

22. The twenty-second part of the report is a list of suggestions.

23. The twenty-third part of the report is a list of recommendations.

24. The twenty-fourth part of the report is a list of conclusions.

25. The twenty-fifth part of the report is a list of summaries.

26. The twenty-sixth part of the report is a list of abstracts.

27. The twenty-seventh part of the report is a list of introductions.

Kwota wsparcia w ramach LSR:

Minimalna wartość grantu – 10 000,00 zł

Maksymalna wartość grantu – 30 000,00 zł

Operacja własna do 100 tys. zł

Planowane wskaźniki produktu:

- liczba inicjatyw lokalnych w zakresie ochrony lokalnego dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego oraz promocji lokalnych zasobów

Jednostka miary: sztuka

- liczba inicjatyw lokalnych służących ochronie środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu

Jednostka miary: sztuka

Planowane wskaźniki rezultatu wybrane z Katalogu obowiązkowych wskaźników rezultatu PS WPR

-R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami.

Jednostka miary: liczba osób.

Źródło finansowania:

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Fundusz: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

VI.4 Przypisanie wskaźników do celów i przedsięwzięć w kontekście ich adekwatności do celów i przedsięwzięć oraz zgodności ze wskaźnikami dla programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR

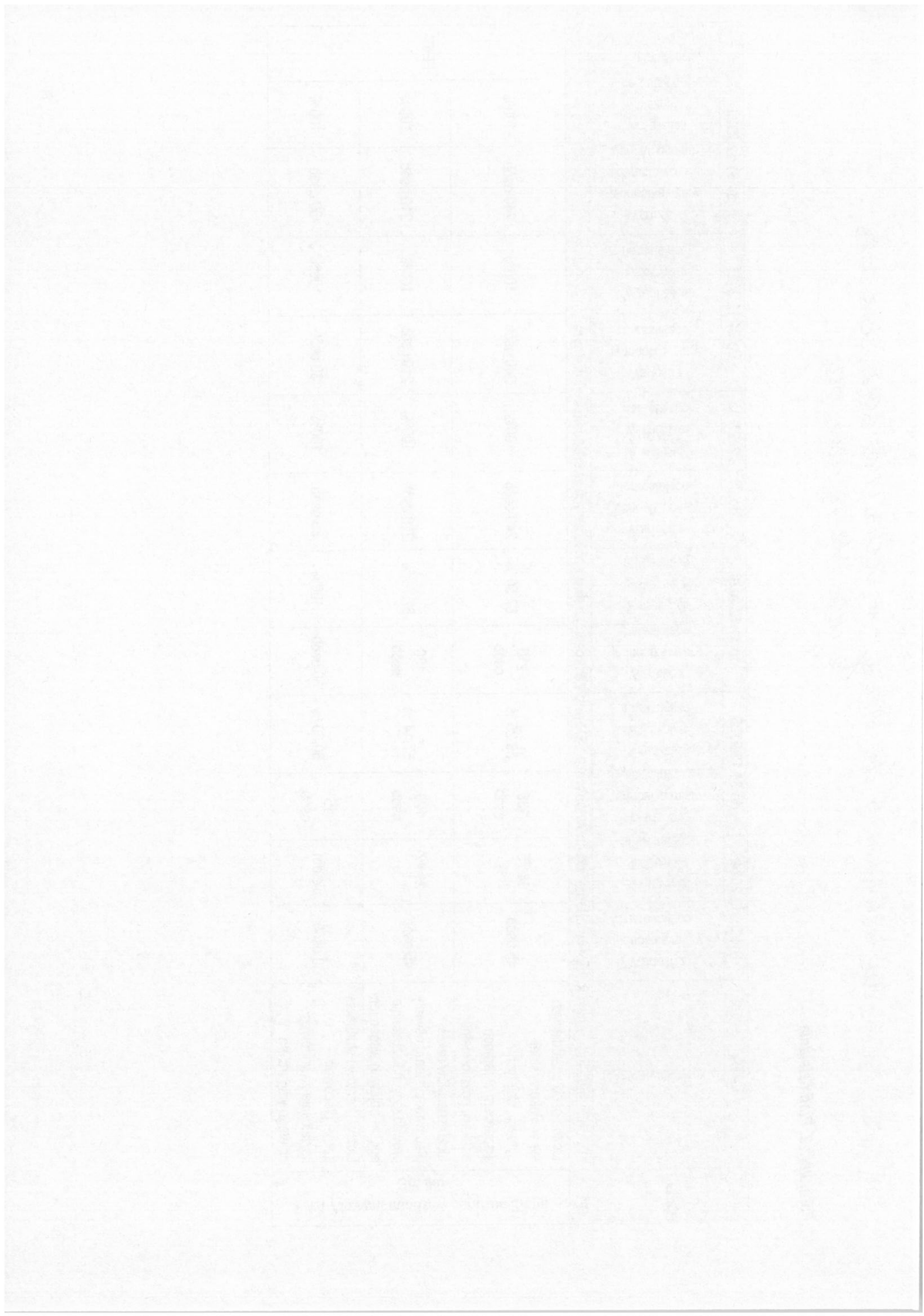
Formułując wskaźniki realizacji celów i przedsięwzięć wykorzystano każdorazowo istniejący zestaw obowiązkowych wskaźników odpowiednio dla Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027. Ponadto przyjęte wskaźniki są adekwatne do zaplanowanych w LSR działań ujętych w dziewięć przedsięwzięć. Zaplanowane wskaźniki produktów i rezultatów są adekwatne i mierzalne, a więc pozwolą na dokonanie rzetelnego pomiaru założonych w LSR celów. Przyjęte wskaźniki oddają bowiem charakter oraz oczekiwane efekty wsparcia planowanego w ramach LSR. Są spójne również z zakładanymi rezultatami PS WPR oraz FEdKP. Przypisane do celów i przedsięwzięć wskaźniki są zatem zgodne także z Programami, w ramach których finansowana jest LSR.

W zakresie wsparcia z Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w ramach konkursu na wybór LSR dookreślono jedynie wskaźniki rezultatu, wskaźniki produktu zostały opracowane na poziomie LSR. Szczegółowy zestaw wskaźników produktu i rezultatu wraz z określeniem jednostek miary oraz wartości docelowych osiąganych w poszczególnych latach (harmonogram) zawierają załączniki do LSR, tj.: **Formularz nr 1: Cele i przedsięwzięcia** oraz **Formularz 2: Plan działania**.

Zajęcie nr 2 do tabeli nr 5 do Umowy nr 00013.UM02.6572.20013.2023
z dnia 12.12.2023 roku

Formularz 2. Plan działania

CEL	LATA	do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Program
		Wartość z jednostką miary narastająco	% realizacji narastająco	Wartość z jednostką miary narastająco	% realizacji narastająco	Wartość z jednostką miary narastająco	% realizacji narastająco	Wartość z jednostką miary narastająco	% realizacji narastająco	Wartość z jednostką miary narastająco	% realizacji narastająco	Wartość z jednostką miary narastająco / wartość ogółem	% realizacji narastająco	
C.1	Wzmocnienie integracji i kompetencji mieszkańców obszaru LSR poprzez rozwój usług społecznych w środowisku lokalnym													
P.1.1 Aktywni młodzi w centrum Ziemi Gotyku	Liczba osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, objętych wsparciem w ramach edukacji pozaformalnej	45 osób	18,75 %	135 osób	56,25 %	210 osób	87,50 %	240 osób	100%	240 osób	100%	240 osób	100%	FEDK P
	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	45 osób	21,42 %	120 osób	57,14 %	180 osób	87,71 %	210 osób	100%	210 osób	100%	210 osób	100%	
	Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętego wsparciem	0 osób	nie dot.	15 osób	50,00 %	30 osób	100%	30 osób	100%	30 osób	100%	30 osób	100%	



	Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem	10 osób	50,00 %	10 osób	nie dot.	15 osób	75,00 %	20 osób	100%	20 osób	100%		
P.1.2 Seniorzy w akcji na Ziemi Gotyku	Liczba osób starszych objętych wsparciem w klubach seniora, gospodarstwach opiekuńczych i Uniwersytetach Trzeciego Wieku	60 osób	20,00 %	150 osób	50,00 %	240 osób	80,00 %	300 osób	100%	300 osób	100%	FEdK P	
		60 osób	20,00 %	150 osób	50,00 %	240 osób	80,00 %	300 osób	100%	300 osób	100%		
P.1.3. Równe szanse dla mieszkańców LSR Ziemi	Liczba osób objętych wsparciem w zakresie równości kobiet i mężczyzn	0 osób	nie dot.	45 osób	25,00 %	90 osób	50,00 %	135 osób	75,00 %	180 osób	100%	FEdK P	
P.1.4. Lokalne Ośrodki Wiedzy i	Liczba osób dorosłych objętych wsparciem w zakresie umiejętności lub kompetencji podstawowych	0 osób	nie dot.	250 osób	25 %	500 osób	50,00 %	750 osób	75,00%	1000 osób	100%	FEdK P	

P.2.2. Programy rozwoju lokalnych organizacji i liderów życia społecznego	Liczba inicjatyw lokalnych w zakresie wzmacniania programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego oraz budowania społeczeństwa obywatelskiego	0 sztuk	nie dot.	0 sztuk	nie dot.	12 szt.	100%	12 szt.	100%	12 szt.	100%	PS WPR
C.3.	Zrównoważony rozwój obszaru LSR w oparciu o racjonalne wykorzystanie i rozwijanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz potencjału natury											
P.3.1. Infrastruktura przyjazna dla środowiska i atrakcyjna dla człowieka	Liczba wybudowanych lub przebudowanych elementów infrastruktury publicznej	0 sztuk	nie dot.	0 sztuk	nie dot.	5 szt.	50,00%	10 szt.	100%	10 szt.	100%	PS WPR
	Liczba elementów proekologicznej infrastruktury publicznej	0 sztuk	nie dot.	0 sztuk	nie dot.	5 szt.	100%	5 szt.	100%	5 szt.	100%	
P.3.2. Gospodarka oparta na lokalnych	Liczba operacji wspierających przedsiębiorczość na obszarze LSR (w zakresie podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej)	0 sztuk	nie dot.	0 sztuk	nie dot.	5 szt.	45,45%	11 szt.	100%	11 szt.	100%	PS WPR

	Liczba operacji w zakresie pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych (gospodarstw agroturystycznych lub zagród edukacyjnych)	0 sztuk	nie dot.	0 sztuk	nie dot.	4 szt.	100%	4 szt.	100%	4 szt.	100%		
	Liczba inicjatyw lokalnych w zakresie ochrony lokalnego dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego oraz promocji lokalnych zasobów	0 sztuk	nie dot.	0 sztuk	nie dot.	5 sztuk	50%	10 sztuk	100%	10 sztuk	100%	100%	PS WPR
	Liczba inicjatyw lokalnych służących ochronie środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu	0 sztuk	nie dot.	0 sztuk	nie dot.	3 sztuki	60%	5 sztuk	100%	5 sztuk	100%	100%	PS WPR
Wskaźnik rezultatu W 1.1.(1)	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu	0 osób		32 osoby		95 osób		125 osób		146 osób			FEdK P

Wskaźnik rezultatu W 1.2.(1)	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	0 osób		35 osób		85 osób	135 osób	170 osób	170 osób			170 osób	FEdK P
Wskaźnik rezultatu W 1.2.(2)	Liczba objętych wsparciem klubów seniora, gospodarstw opiekuńczych i Uniwersytetów Trzeciego Wieku	4 szt.		10 szt.		15 szt.	19 szt.	19 szt.	19 szt.			19 szt.	FEdK P
Wskaźnik rezultatu W 1.3.(1)	Liczba osób, które podniosły poziom wiedzy w zakresie równości kobiet i mężczyzn dzięki wsparciu w programie	0 osób		0 osób		40 osób	80 osób	120 osób	120 osób			120 osób	FEdK P
Wskaźnik rezultatu W 1.4.(1)	Liczba utworzonych lokalnych ośrodków wiedzy i edukacji (LOWE)	0 szt.		3 szt.		5 szt.	5 szt.	5 szt.	5 szt.			5 szt.	FEdK P
Wskaźnik rezultatu W 2.1.(1)	R.37 Wzrost gospodarzy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR	0 utworzone miejsca pracy		0 utworzone miejsca pracy		2 utworzone miejsca pracy	4 utworzone miejsca pracy	6 utworzone miejsca pracy	6 utworzone miejsca pracy			6 utworzone miejsca pracy	PS WPR

Wskaźnik rezultatu W 2.1.(2)	R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR)	0 przedsiębiorstw			2 przedsiębiorstwa	4 przedsiębiorstwa	4 przedsiębiorstwa	4 przedsiębiorstwa	PS WPR
	R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami	0 osób	0 osób		100 osób	200 osób	250 osób	250 osób	PS WPR

Wskaźnik rezultatu W 3.1.(1)	R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR	0 osób		150 osób		300 osób		500 osób		500 osób		500 osób		PS WPR
	R.27 Realizacja celów środowiskowych lub klimatycznych poprzez inwestycje na obszarach wiejskich: liczba operacji przyczyniających się do realizacji na obszarach wiejskich celów w zakresie zrównoważenia środowiskowego oraz osiągnięcia celów w dziedzinie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania do niej	0 operacji		5 operacji		5 operacji		5 operacji		5 operacji		5 operacji		PS WPR
Wskaźnik rezultatu W 3.2.(1)	R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR	0 utworzone miejsca pracy		0 utworzone miejsca pracy		2 utworzone miejsca pracy		4 utworzone miejsca pracy		6 utworzone miejsca pracy		6 utworzone miejsca pracy		PS WPR

Wskaźnik rezultatu W 3.2.(2)	R.39 Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR.	0 przedsiębiorstw		0 przedsiębiorstw		3 przedsiębiorstwa		7 przedsiębiorstw		7 przedsiębiorstw		7 przedsiębiorstw		PS WPR
		0		0		0		100 osób		200 osób		200 osób		PS WPR
Wskaźnik rezultatu W 3.2.(1)	R.1PR Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami	0 osób		0 osób		0 osób		100 osób		200 osób		200 osób		PS WPR
		0		0		0		100 osób		200 osób		200 osób		PS WPR